

แนวปฏิบัติ
เรื่อง การจัดทำและเผยแพร่บทความวิจัยเพื่อนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

พันธกิจหลักของอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย คือพันธกิจด้านการวิจัย งานวิจัยเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงองค์ความรู้ใหม่ แนวทางในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาที่พบเจอ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คณะวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญกับการสร้างและผลิตผลงานวิจัย ซึ่งนอกจากจะมีประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์แล้ว การผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ก็จะเป็นส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ.2563

คณะวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญของการผลิตผลงานวิจัยและเผยแพร่บทความวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติ “การจัดทำและเผยแพร่บทความวิจัยเพื่อนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ” เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์แต่ละท่านที่ได้รับตำแหน่งวิชาการมาแล้ว ทั้งนี้มีอาจารย์ที่ได้ตำแหน่งวิชาการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จำนวน 9 คน และถอดบทเรียนองค์ความรู้ของแต่ละคน เพื่อสรุปประเด็นออกมาและนำไปเผยแพร่ให้อาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. การวางแผนในการทำงานวิจัย

1. กำหนดประเด็นสำคัญของหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการตามประกาศ ก.พ.อ.
2. กำหนดประเด็นสำคัญของการวางแผนและการยื่นบทความเพื่อขอตีพิมพ์ลงวารสารวิชาที่อยู่ในฐานข้อมูลต่างๆ

2. แนวทางการดำเนินงาน

2.1 ขั้นตอนการผลิตผลงานวิจัย

- 1) ทบทวนวรรณกรรม ในการทำงานวิจัยส่วนใหญ่อาจจะต้องมีการติดตามข่าวสารทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพราะข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ แล้วมีการกำหนดหัวข้อของงานวิจัยที่จะทำ แต่อาจจะต้องมีการใช้ความรู้ที่เรียนมา และมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน
- 2) วางกรอบแนวคิดงานวิจัย และเขียนขอบเขตของงานวิจัย ที่ผ่านการวิเคราะห์ความเป็นไปได้
- 3) เขียนโครงร่างงานวิจัย เพื่อขอทุนวิจัยจากแหล่งต่างๆหรือสถานประกอบการ (ถ้ามี)
- 4) จัดซื้อ-จัดหาสิ่งสนับสนุนการทำงานวิจัย
- 5) ดำเนินงานวิจัยตามแผนการดำเนินงาน

2.2 ขั้นตอนในการนำผลงานตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยเพื่อนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ

- 1) ศึกษา รวบรวมและสรุปประเด็นสำคัญของหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการตามประกาศ ก.พ.อ. โดยเฉพาะผลงานวิจัยที่จะใช้เป็นหลักฐาน ดูว่าต้องใช้กี่ชิ้น และผลงานที่ใช้ได้ต้องเป็นแบบใด

2) วางแผน และกำหนดระยะเวลาที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ

3) ศึกษาวารสารต่างๆ พิจารณาวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการ เช่น

แสวงหาแหล่งตีพิมพ์ผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น บทความวิจัยในวารสารวิชาการฯ ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ขอตำแหน่งทางวิชาการที่กำหนดไว้

- บทความที่ตีพิมพ์ในฐานข้อมูล TCI

- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556

3.1) คัดเลือกผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ (พิจารณาตาม trends, การออกแบบการทดลอง, การวิเคราะห์ขั้นสูง, ผลการทดลองน่าเชื่อถือ ถูกต้อง แม่นยำ, เกิดองค์ความรู้ใหม่, มีประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความ) ซึ่งบทความ 1 เรื่อง อาจนำมาจากผลงานวิจัยมากกว่า 1 ผลงาน เพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานและตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของวารสารที่จะส่งเข้าตีพิมพ์

การตีพิมพ์ผลงานวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลต่างๆ มักจะใช้เวลายาวนานพอสมควร จึงควรมี การวางแผนล่วงหน้าก่อนอย่างน้อย 1 ปี เสมือนว่าทำวิจัยปีนี้เพื่อตีพิมพ์ผลงานวารสารปีหน้า หรืออาจใช้เวลามากกว่า 2 ปี และบางครั้งผลงานที่ส่งตีพิมพ์อาจไม่ได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นอาจต้องหาวารสารฉบับอื่นที่จะตีพิมพ์

3.2) จัดทำบทความวิจัยตามรูปแบบที่แหล่งตีพิมพ์กำหนดไว้

3.3) ส่งบทความวิจัยเข้าสู่กระบวนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4) ปรับปรุงแก้ไขบทความวิจัย กรณีผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้แก้ไข (minor/major revision)

3.5) รอผลตอบรับ (Accept) การตีพิมพ์

2.3 การนำผลงานเพื่อนำไปต่อตำแหน่งทางวิชาการ

เมื่อถึงกำหนดเวลาในการที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการ

1) สำรวจตนเองในความถนัด และสนใจแขนงวิชาด้านไหน เลือกรายวิชาที่จะขอตำแหน่ง เตรียมเอกสารประกอบการสอน

2) รวบรวมผลงานวิจัยที่มีและพิจารณาความสอดคล้องกับรายวิชาที่จะขอตำแหน่ง โดยให้นำผลงานที่คัดเลือก และมีความเหมาะสมทั้งผลงานวิจัยระดับต้อยอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรูปแบบบทความวิจัยเรื่อง และวิชาการ 1 เรื่อง ไปยื่นเป็นเอกสารในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ทั้งนี้ควรมีผลงานวิจัยมากกว่าจำนวนที่กำหนดในการขอตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากหากผลงานที่เสนอไม่ผ่านการประเมิน ก็สามารถนำผลงานที่เหลือนำมาใช้ยื่นได้ และทันต่อการพิจารณา

3) การกรอกเอกสารตามที่ใช้ยื่นขอผลงาน ส่งสำนักวิชาการ เพื่อพิจารณานำเข้ากรรมการทางวิชาการ

4) รอผลพิจารณา และดำเนินการต่อไป

3. สิ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานวิจัยเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

1. ตั้งเป้าหมายในการทำผลงานต่างๆ ตามที่วางแผนเอาไว้ และแผนในการขอตำแหน่งวิชาการ

2. มีความตระหนักในหน้าที่ของนักวิจัย

3. มีความขยัน อดทน มีวินัย มุ่งมั่น และใฝ่หาความรู้ตลอดเวลาในการทำงานวิจัย
4. ความตั้งใจ และประสบการณ์ในสาขา หรือแขนงความรู้ด้านนั้น เพื่อพัฒนาตนเองในอีกระดับ
5. หมั่นแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ของตัวเอง หรือแสวงหาความรู้ใหม่ จากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ หรือหาที่ปรึกษา
6. ศึกษางานวิจัยในปัจจุบันว่าแนวโน้มไปถึงไหน เพื่อจะได้ผลิตผลงานวิจัยได้ตรงตามความต้องการ และทันสมัย
7. งานวิจัยที่ทำเพื่อขอตำแหน่ง จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง แล้วมีการพัฒนาทักษะหรือองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำมาถ่ายทอดให้นักศึกษาได้
8. วางแผน และกำหนดระยะเวลา ในการทำงาน เช่น กำหนดตัวชี้วัด (KPI) ของตนเอง ให้มีผลงานวิจัยตีพิมพ์อย่างน้อย 1 เรื่อง/ปีการศึกษา
9. แสวงหาเวทีตีพิมพ์ผลงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ขอตำแหน่งทางวิชาการที่กำหนดไว้
10. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่สังกัด และหัวหน้างาน
11. แร่งผลักดันของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญาเอก ที่จัดป็น 1 KPI ที่กำหนดไว้ในระบบหลังสำเร็จการศึกษา
12. อายุการทำงานที่ผลักดันให้ดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาขององค์กร
13. การสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นจากคณาจารย์ และเพื่อนร่วมงาน
14. ระบบพี่เลี้ยงในหน่วยงาน

4. แหล่งในการแสวงหาความรู้

1. งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการในฐานข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือทั้งภายในและต่างประเทศ
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมอาหาร และกับนักวิจัยที่เคยทำงานในลักษณะที่คล้ายกัน
3. คอร์สอบรมออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอาหาร หรือ แนวโน้มของอุตสาหกรรมอาหาร
4. การประชุมวิชาการ อบรมสัมมนาต่างๆ ทั้งที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เพื่อทราบถึงแนวโน้มทางวิชาการ และเป็นแนวทางในการทำงานวิจัยต่อเนื่อง
5. สื่อสารสนเทศต่างๆ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ
6. หนังสือ วารสาร หรือวารสารออนไลน์ ซึ่งสามารถหาได้จากทั้งห้องสมุด และ link ของห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
7. ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เราทำวิจัย เช่น อาจารย์ นักวิจัย กลุ่มที่มิวิจัย เป็นต้น
8. บริษัทเอกชน หน่วยงานของรัฐ มหาวิทยาลัย และห้องปฏิบัติการ